

Sykehusbygg HF

Årlig melding 2021

Trondheim, 31. januar 2022

Innhold

DEL I: INNLEDNING OG SAMMENDRAG

1	Innledning.....	3
1.1	Sykehusbygg HF's oppgaver og organisering	3
1.2	Visjon, virksomhetsidé og verdigrunnlag	5
1.3	Mål for Sykehusbygg HF i 2021	6
1.4	Virksomhetsstyring - styrets arbeid med intern styring og kontroll	6
1.5	Medvirkning fra brukere og ansatte.....	7
2	Sammendrag	8
2.1	Positive resultater og uløste utfordringer	8
2.2	Evaluering av egen virksomhet og organisering.....	11

DEL II: RAPPORTERINGER

3	RAPPORTERING FOR STYRINGSBUDSKAP.....	13
3.1	Overordnede styringsbudskap	13
3.2	Styringsbudskap fra de regionale helseforetakene for 2021	13
3.3	Virksomhetsspesifikke oppdrag til Sykehusbygg HF for 2021.....	15
3.4	Aktivitet i 2021	17
3.5	Økonomiske krav og rammer	17

DEL III: VEDLEGG

I: INNLEDNING OG SAMMENDRAG

1 Innledning

1.1 Sykehusbygg HFs oppgaver og organisering

Sykehusbygg HF ble stiftet 23. oktober 2014 av de fire regionale helseforetakene, heretter kalt RHF-ene. Foretaket yter bistand og rådgivning til samtlige RHF og helseforetak, heretter kalt HF, og er organisert som en del av spesialisthelsetjenesten.

Virksomheten ledes av administrerende direktør som rapporterer til styret. Sykehusbygg HF legger til rette for, og bidrar til, standardisering, erfaringsoverføring, god ressursutnyttelse og ressurstilgang innen planlegging, prosjektering og bygging av sykehus.

Videre bidrar Sykehusbygg HF til at erfaring fra forvaltning og drift av sykehuseiendom tas hensyn til i nye prosjekter, og kommer foretakene til nytte. Sykehusbygg HF utfører tjenester knyttet til utvikling, planlegging og gjennomføring av byggeprosjekter. Innenfor eiendomsområdet bidrar Sykehusbygg HF til at gevinster ved å utføre disse tjenestene felles for sektoren kan tas ut.

Denne aktiviteten inkluderer, men er ikke begrenset til;

- Utvikling og forvaltning av kunnskap, metoder og verktøy for bygg- og eiendomsrelatert sykehusplanlegging, samt å gi tilgang på personell med spisskompetanse som gjelder alle faser i livsløpet til en sykehuseiendom
- Prosjektledelse og rådgivning til byggeprosjekter
- Prosjekt- og prosessledelse som gjelder tidligfaseplanlegging
- Øvrige tjenester som naturlig hører inn under Sykehusbygg HFs formål

Virksomheten har siden 1.1 2021 vært organisert som vist i figuren under:

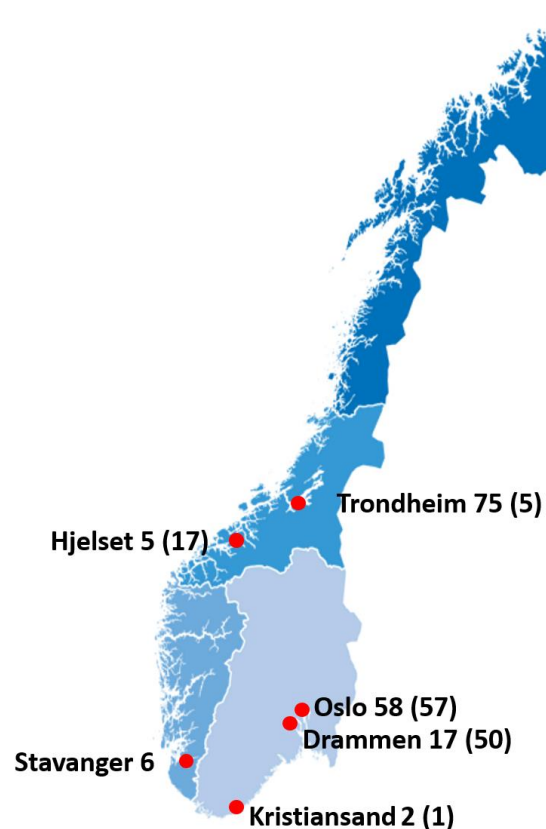
*Oslo universitetssykehus

Sykehusbygg HFs ledergruppe består av;

Navn	Rolle
Terje Bygland Nikolaisen	Administrerende direktør
Berit Bye	Leder for Økonomi og virksomhetsstøtte
Dag Bøhler	Prosjektdirektør Oslo Universitetssykehus-prosjektene
Helle Jensen	Sjef for Prosjektavdelingen
Kari Gro Johansson	Prosjektdirektør Nye Stavanger universitetssjukehus
Marte Lauvsnes	Sjef for avdeling Rådgiving og tidligfase

Sykehusbygg HF har siden opprettelsen i 2014 vært i stor vekst i takt med den stadig voksende prosjektporteføljen. I slutten av 2020 ble det blant annet jobbet med å etablere en ledelsesstruktur i avdelingene på nivå 3, seksjon, for å sikre en robust oppfølging av mål, leveranser, medarbeidere og utviklingsarbeid i foretaket. Denne endringen trådte i kraft 01.02 2021.

Både antall faste ansatte og innleide ressurser har økt i 2021, og foretaket telte ved utgangen av året 163 faste medarbeidere og 130 innleide ressurser. Faste ansatte i Sykehusbygg HF er fordelt på lokasjoner som vist i figuren under. Innleide ressurser vises i parentes.

Sykehusbygg HFs styre har sju medlemmer som det fremgår av tabellen under;

Navn	Rolle	Fra organisasjon	Kommentar
Ivar Eriksen	Styreleder	Helse Vest RHF	
Gunn Fredriksen	Nestleder	Helse Midt-Norge RHF	Til 26. april
Lars Magnussen	Nestleder	Helse Midt-Norge RHF	Fra 26. april
Hilde Rolandsen	Medlem	Helse Nord RHF	
Atle Brynestad	Medlem	Helse Sør-Øst RHF	
Anne-Hilde Bråtebæk	Medlem	Helse Sør-Øst RHF	
Thea Koren	Medlem ansattvalgt	Sykehusbygg HF	
Pål Ingdal	Medlem ansattvalgt	Sykehusbygg HF	

1.2 Visjon, virksomhetsidé og verdigrunnlag

Visjon

Vi bygger for pasientens helsetjeneste

Sykehusbygg HF skal bidra til framtidsrettet utvikling av sykehusutbyggingen i Norge gjennom læring, innovasjon og erfarings- og kompetanseoverføring. Foretaket skaper fremtidsrettede bygg for pasienter og ansatte som er helsefremmende og driftseffektive gjennom sykehusets levetid. Sykehusbygg HF har oppdatert kunnskap, og bruker moderne metoder og verktøy i sitt arbeid.

Virksomhetsidé

Kunnskap omfatter konsepter, standardiserte løsninger, utvikling av prosesser, metoder, modeller og verktøy, samt summen av kompetanse hos ansatte i foretaket og blant eksterne samarbeidspartnere. I prosjektene yter Sykehusbygg HF bistand til de regionale helseforetakene og helseforetakene, enten ved at foretaket innehar prosjektledelsen i prosjektene, eller gjennom rådgivningsoppdrag innenfor definerte fagfelt. Gjennom prosjekter og drift av nye og eksisterende bygg, dokumenteres viktig kunnskap og erfaringer som bidrar til videre utvikling av Sykehusbygg HF sin samlede kunnskap.

Verdigrunnlag

Kunnskapsrik, effektiv og pålitelig

Kunnskapsrik

- Vi er en troverdig og etterspurt rådgiver med spisskompetanse på våre fagområder.
- Vi holder oss faglig oppdatert gjennom kontinuerlig læring, og klarer å tilby fremtidsrettede løsninger gjennom innovasjon.
- Vi setter kunnskap i system og overfører kompetanse til alle helseforetak.

Effektiv

- Vi bidrar til å skape resultater for våre kunder.
- Vi arbeider hele tiden med å forbedre oss slik at vi kan levere kostnadseffektive tjenester med høy kvalitet.

Pålitelig

- Vi leverer det vi har lovet.
- Vi er ærlige i vår kommunikasjon.
- Vi behandler våre samarbeidspartnere med respekt.

1.3 Mål for Sykehusbygg HF i 2021

Sykehusbygg HF sin strategi for 2016-2021 ble utviklet høsten 2015 innenfor rammen av vedtektene for selskapet. Oppdragsdokumentene i etterfølgende strategiperiode har ikke medført behov for vesentlige justeringer av strategien, dette gjelder også for kalenderåret 2021.

Sykehusbygg HFs hovedmålsetning er:

- Sykehusbygg HF skal oppleves som en verdiskapende partner og skal være kundenes naturlige valg ved planlegging, bygging og rehabilitering av sykehus.
- Sykehusbygg HF skal skape merverdi for kunden ved å utvikle, planlegge og gjennomføre byggeprosjekter til avtalt kvalitet og innenfor budsjett og tidsrammer. Prosesser og løsninger må være kostnadseffektive.
- Sykehusbygg HF skal bruke kunnskapsbaserte metoder og verktøy i sitt arbeid. Gjennom standardisering og bruk av innovative løsninger skal det bidra til en framtidsrettet utvikling av sykehusbyggingen.
- Sykehusbygg HF skal være det ledende fagmiljøet i landet for utvikling og gjennomføring av sykehusbyggeprosjekter. Foretaket skal kjennetegnes av et sterkt faglig engasjement og ha en kultur for læring og deling.

1.4 Virksomhetsstyring - styrets arbeid med intern styring og kontroll

Sykehusbygg HF styres som et felleseid helseforetak i tråd med retningslinjene som er etablert av RHF-ene. Styret har fulgt opp foretakets aktivitet, og har rapportert i henhold til *årshjul for styring og oppfølging av de regionale helseforetakenes felleseide helseforetak for 2021*. Det ble avholdt åtte styremøter i 2021. Alle møtene ble gjennomført digitalt.

Administrerende direktør har hatt ansvar for oppfølging av prosjekter, fellesoppgaver, oppdragsdokument og styrevedtak. Risikovurdering er gjennomført på et overordnet nivå, som en del av foretakets virksomhetsstyring.

Foretaket utarbeider *Virksomhetsrapport* hvert tertial som gir styret innsikt og status på utviklingen i selskapet. Sentrale tema i virksomhetsrapporten er økonomiske forhold, organisasjon og arbeidsmiljøforhold samt overordnet status i prosjektporteføljen.

Styrende dokumenter for Sykehusbygg HF har også i 2021 blitt gjennomgått av styret. Endringer som følger av denne gjennomgangen blir innarbeidet, og lagt til grunn for forbedring og fremtidig etterlevelse.

Styret har også i 2021 evaluert eget arbeid, og gjort en vurdering av administrerende direktør. Evalueringene ble gjennomført som spørreundersøkelse, og resultatene ble gjennomgått i styremøtet i desember. Resultatene tas med i videre utviklingsarbeid.

1.5 Medvirkning fra brukere og ansatte

Vernetjeneste

Fra 2021 er det etablert et nytt verneområde for prosjektkontoret i Drammen. Sykehusbygg HF sin vernetjeneste er med dette inndelt i tre verneområder; Trondheim, Oslo og Drammen. Medarbeidere som har arbeidssted i Stavanger og på Hjelset hører til verneområde Trondheim, mens ansatte i Kristiansand hører til verneområdet Oslo.

Ettersom Sykehusbygg HF har flere verneområder med tilhørende verneombud, har virksomheten også et hovedverneombud. Hovedverneombudets oppgave er å samordne verneombudenes arbeid. Hovedverneombudet deltar også i samarbeidet mellom hovedverneombudene i Helse Midt-Norge RHF som er organisert gjennom konsernverneombudet.

Arbeidsmiljøutvalget (AMU)

Arbeidsmiljøutvalget (AMU) er et besluttsende og rådgivende organ som har som sin viktigste oppgave å arbeide for at alle ansatte oppnår et fullt forsvarlig arbeidsmiljø. Utvalget tar opp spørsmål på eget initiativ, etter innspill fra ansatte, og etter anmodning fra verneombudet. Hovedverneombudet er med i AMU i Sykehusbygg HF, som én av de ansattes representanter. Det er avholdt 4 møter i AMU i 2021.

Samarbeidsutvalget (SU)

SU er et organ for gjensidig informasjon og rådslagning mellom Sykehusbygg HF som arbeidsgiver og representanter for de ansatte. Ledelsen er fast representert ved administrerende direktør og leder for avdeling Økonomi og virksomhetsstøtte. Fra ansatte deltar én tillitsvalgt fra hver av foreningene som Sykehusbygg HF har overenskomst med etter hovedavtalen (per tid NITO og TEKNA) og representant for vernetjenesten ved hovedverneombudet. I tillegg er det deltagelse i SU som sikrer at ansatte på tvers av Sykehusbygg sin organisasjon er representert. Det er avholdt 4 møter i SU i 2021.

Det er etablert faste samarbeidsmøter mellom tillitsvalgte og vernetjenesten i Sykehusbygg HF, i tillegg til de faste møtene i SU og AMU.

Vernerunde

Vernerunden i 2021 ble gjennomført digitalt. Basert på en innledende kartlegging ble resultater og funn gjennomgått i avdelingene og i prosjektene der forbedringstiltak ble foreslått, både på avdeling, lokasjon og i foretaket for øvrig.

Medarbeiderundersøkelse

Faste ansatte i Sykehusbygg HF deltok for første gang i medarbeiderundersøkelsen *ForBedring* i 2021, en undersøkelse som er lik for alle ansatte i spesialisthelsetjenesten.

Resultatene av undersøkelsen har vært fulgt opp både på enhetsnivå og på virksomhetsnivå, og utarbeidelsen av tiltak sett i lys av resultatene er samlet i én felles handlingsplan for virksomheten. Både SU og verneombudene har vært deltagende i denne prosessen.

Medvirkning i prosjekt

Involvering av ansatte i øvrige helseforetak foregår primært ved at de får en aktiv rolle i et prosjekt, eller at de medvirker i én eller flere prosesser i prosjektet. Medvirkning, som omtales som bruker- og ansattmedvirkning, har størst omfang i byggeprosjektene, men skjer også i forbindelse med arbeid med fellesoppgaver. Arbeidet er i hovedsak knyttet til konseptfase, forprosjektering, detaljprosjektering og overtakelse. Det er også etablert et system for god medvirkning fra både ansatte og brukere i evalueringsprosessene som gjennomføres.

Ansattvalgte styremedlemmer

Det er to ansattvalgte styremedlemmer i Sykehusbygg HF sitt styre. Begge velges for en periode på to år. Sittende styremedlemmene valgt av ansatte avsluttet sin funksjonsperiode 31.12.2021, og nye medlemmer ble valgt høsten 2021 for perioden 2022-2023.

Årlig melding

Ansatte i ulike roller og posisjoner er med i utarbeidelsen av foretakets årlige melding. Utkast til årlig melding 2021 er gjennomgått av hovedverneombudet i Sykehusbygg HF.

2 Sammendrag

2.1 Positive resultater og uløste utfordringer

I tillegg til å lede byggeprosjektene på vegne av RHF og HF, har prioriterte oppgaver i 2021 hovedsakelig vært de overordnede styringsbudskapene som er beskrevet i oppdragsdokumentet, se kapittel 3: Rapportering for styringsbudskap. En betydelig del av rapporteringen fra Sykehusbygg HF skjer gjennom direktedialogen med det enkelte RHF eller HF knyttet til byggeprosjektene. Arbeidet som gjøres i fellesskap, tett på prosjektene for å bygge og dele kunnskap og erfaringer, har hatt god fremdrift.

I likhet med 2020, ble også 2021 preget av koronarestriksjoner. I lange perioder har medarbeiderne arbeidet helt eller delvis hjemmefra og reiseaktiviteten samt mulighetene til å møtes i større grupper har vært svært begrenset. Foretaket har også i år, gjennom godt samarbeid med løsningsorienterte oppdragsgivere og øvrige samarbeidspartnere, i all hovedsak evnet å løse oppgavene som planlagt. Aktiviteten i prosjektene har vært stor og økende.

I oppdragsdokumentet for 2021 står det blant annet at; *De regionale helseforetakene er opptatt av de felleseide helseforetakene som arbeidsgivere må ivareta medarbeiderne på en god måte. I den*

situasjonen vi nå står i er det viktig å støtte de ansatte med tiltak som bidrar til et trygt og sikkert arbeidsmiljø.

Sykehusbygg HF har til enhver tid fulgt de anbefalinger, regler og retningslinjer som har kommet fra myndighetene, både lokalt og nasjonalt. Dette har ført til at det i perioder har vært ulike regler og praksis for de forskjellige lokasjonene og byggeplassene rundt om i landet.

Foretaket har moderne IT-fasiliteter og -verktøy, og muligheter for å låne nødvendig utstyr med hjem, slik at oppgaveløsingen skal kunne gjennomføres tilfredsstillende uavhengig av om medarbeiderne arbeider hjemmefra eller fra kontorlokalene. Foretaket har også i løpet av 2021 flyttet ikt-arkitektur og informasjon til skyen, noe som både ivaretar fleksibiliteten i arbeid fra ulike steder, og sikkerheten for våre dokumenter. (Se eget punkt lenger ned i dette kapitlet med overskriften; *IT til skyen*, for mer informasjon.)

Som et ledd i å ivareta medarbeidernes fysiske helse og ergonomiske behov, har Sykehusbygg HF i 2021 gitt et tilbud om digital trening til alle (faste og innleide) medarbeidere. Treningstilbudet har vært gitt som korte digitale økter, "pauseaktivitet", med blant annet styrketrening og yogaøvelser. Tilbudet har vært tilrettelagt av bedriftshelsetjenesten.

Sykehusbygg HF i kontinuerlig vekst

Som nevnt i innledningen har Sykehusbygg HF, i takt med økende prosjektportefølje, også vokst i antall medarbeidere i 2021. Se vedlegg 1.

Byggeprosjekter

Som vedlegget viser, var Sykehusbygg HF involvert i 30 byggeprosjekter fra nord til sør i 2021. Prosjektene er i ulike faser, og flere prosjekter har i 2021 markert oppstart av byggearbeider.

Sammen med helseforetakene og øvrige samarbeidspartnere har Sykehusbygg HF markert flere milepæler i prosjektene i løpet av 2021. Det ble blant annet markert byggestart i fire ulike prosjekter i form av grunnsteinsnedleggelse. Nye Unn Narvik, Sjukehuset Nordmøre og Romsdal, Nytt klinikk- og protonbygg ved Radiumhospitalet og Nytt sykehus Drammen fikk alle sine grunnsteiner lagt ned i 2021.

I september ble Sikkerhetsbygget på Østmarka i Trondheim overlevert til byggherre St. Olavs hospital HF. Dette er det tredje psykiatribygget som ferdigstilles siden etableringen av Sykehusbygg HF i 2014, og foretaket har opparbeidet seg en særlig solid kompetanse innenfor planlegging og bygging av psykiatribygg.

Oppstart konseptfaser

Flere prosjekter Sykehusbygg HF er involvert i gikk fra godkjent prosjektinnramming til konseptfase i løpet av 2021;

- Nytt bygg for psykisk helse og rus for UNN i Tromsø
 - Nytt akuttbygg ved Sørlandet sykehus HF i Kristiansand
 - Videreutvikling av Sykehuset Innlandet HF
 - Senter for psykisk helse ved St. Olavs hospital HF i Trondheim
 - Nytt kreft- og somatikkbygg ved Akershus universitetssykehus
-

- Nye Helgelandssykehuset for Helgelandssykehuset HF

For nærmere status om de ulike byggeprosjektene foretaket har vært involvert i, se vedlegg 1.

Standard for klima og miljø

På oppdrag fra de fire regionale helseforetakene utviklet Sykehusbygg HF *Standard for klima og miljø i sykehusprosjekter* i 2020-2021. Standarden ble i 2021 godkjent til bruk i byggeprosjektene og er publisert på Sykehusbygg HF sin hjemmeside som en del av Kunnskapsportalen.

Standard for Klima og miljø i sykehusprosjekter inneholder miljømål og konkrete krav til nybygg- og rehabiliteringsprosjekter innenfor følgende hovedtema:

- Energibruk
- Sirkulær økonomi og miljøvennlige bygg
- Lokalmiljø og klimaendringer

Standarden stiller også krav til hvordan prosjektene skal arbeide med klima- og miljøspørsmål allerede fra tidlig fase (miljøledelse).

Ny veileder

I samarbeid med RHF-ene har Sykehusbygg HF utarbeidet en *Veileder for fysisk sikring av bygg og infrastruktur*. Veilederen ble i 2021 godkjent til bruk i byggeprosjektene og er publisert på Sykehusbygg HF sin hjemmeside som en del av Kunnskapsportalen.

Veilederen beskriver hvordan byggeprosjektene skal arbeide med vurdering av sikringsrisiko og dimensjonering av tiltak fra en tidlig fase. Veilederen inneholder også en standard for grunnsikring som prosjektene skal ta utgangspunkt i.

BIM-strategi

BIM-strategien som eierne fikk til gjennomgang og godkjenning i 2020 ble godkjent og publisert i 2021. BIM-strategien legger til rette for samhandling og informasjonsdeling i HF-enes eiendomsforvaltning og -utvikling. Digitaliseringen legger til rette for mer effektive prosesser som skal gi bedre ressursutnyttelse og tjenester internt, og økt samhandling eksternt.

Strategien beskriver også en utvikling i retning av høykvalitets digitale modeller som skal dekke HF-enes behov både som byggeier/byggherre, virksomhetseier og kravstiller.

Samarbeid med NTNU

I 2021 startet to studenter fra Fakultet for ingeniørvitenskap, Institutt for bygg og miljøteknikk ved NTNU, på en masteroppgave i samarbeid med Sykehusbygg HF. NTNU og Sykehusbygg HF har en samarbeidsavtale hvor begge partene jobber for å tilrettelegge for studentoppgaver og forskningsprosjekt på områder hvor Sykehusbygg HF har behov for kunnskapsutvikling. Masteroppgaven skal leveres våren 2022.

IT til skyen

I samarbeid med Helse Midt Norge IT HF har Sykehusbygg HF flyttet alt av IT til *skyen*. Dette er utført for å effektivisere og optimalisere klijendrift, sikre optimale digitale samarbeidsformer, og samle og sikre informasjon som behandles i foretaket. Utfasing av fysisk infrastruktur vil også gi en positiv miljøgevinst. Følgende gevinster forventes:

- fleksibilitet og mulighet for skalering
- økt innovasjonstakt
- kontroll over sikkerhetsnivåer og personvern
- kostnadseffektivitet

2.2 Evaluering av egen virksomhet og organisering

Sykehusbygg HF har også i 2021 hatt en betydelig vekst, særlig knyttet til at porteføljen av byggeprosjekter blir større og mer kompleks. Mange av prosjektene i porteføljen har i løpet av 2021 gått inn i byggefase med et voksende behov for oppfølging. Dette har gitt en vekst i den faste bemanningen på 15.4% i forhold til 2020. I tillegg har det vært en betydelig vekst i innleide ressurser i 2021.

Høyt engasjement og arbeidsinnsats

Medarbeiderne i Sykehusbygg HF viser, i målinger som gjennomføres og ikke minst i praktisk arbeid, et stort engasjement, vilje og evne til å levere resultater. Sykehusbygg HF erfarer at foretakets medarbeidere tar stort ansvar og håndterer forventninger til fremdrift og resultat på en god måte.

I desember 2021 gjennomførte Sykehusbygg HF en risikovurdering og ledelsegjennomgang innen HMS-området med fokus på måloppnåelse, erfaringer og forbedringsbehov. Foretakets ledelse konkluderte med at det er behov for å følge opplevd arbeidsbelastning og arbeidsmiljøforhold tett slik at det positive engasjementet bevares og at en unngår uheldig belastninger.

Ledelseskapasitet og lederrollen på agendaen

Organisasjonsendringen som Sykehusbygg HF gjennomførte tidlig i 2021, der seksjonsledere med personalansvar ble implementert, har styrket organisasjonens robusthet og evne til å ivareta medarbeiderutvikling. Seksjonslederne ble rekruttert internt.

Det er jobbet med opplæring av personalledere, parallelt med at det er gjort et målrettet arbeid for å etablere tydelige rammer og forventninger til ledere med personalansvar i Sykehusbygg HF. Behov for kapasitet og ferdigheter til å utøve rollen er satt på kartet som en viktig faktor for å lykkes fremover.

Digitale ferdigheter

Gjennom pandemien har Sykehusbygg HF erfart og lært mye, og foretaket har i stor grad tatt i bruk digitale verktøy som et ledd i oppgaveløsningen. I 2021 startet Sykehusbygg HF med et tilbud om webinarer hvor foretaket deler kunnskap og erfaringer både internt og eksternt. Det er høstet gode

tilbakemeldinger på webinarne så langt, og tilbudet vil fortsette i 2022.

Kunnskapsorganisasjonen under utvikling

Den primære kunnskapsbyggingen og innovasjonen skjer i utbyggingsprosjektene foretaket til enhver tid jobber med. Tilgang til, systematisering av og dokumentasjon av denne kunnskapen, er vesentlig for en mest mulig prosjektnær og effektiv læring.

Arbeidet som i 2020 ble påbegynt for å beskrive hvordan denne systematiske læringen i Sykehusbygg HF skal foregå, er videreført og konkludert i 2021. Se mer om dette i kapittel 3.2.

II: RAPPORTERINGER

3 RAPPORTERING FOR STYRINGSBUDSKAP

3.1 Overordnede styringsbudskap

Ifølge oppdragsdokument 2021 skal Sykehusbygg HF utøve sin rolle koordinert og samstemt med de regionale helseforetakene for å understøtte de krav og forventninger som stilles.

Oppdragsdokumentets punkt 1.5; *Medvirkning fra brukere og ansatte* omtaler samarbeidsformer og fora som er etablert for å sikre samarbeid og realisering av overordnede mål som gjelder for de regionale helseforetakene. Dette er;

- Redusere unødvendig venting og variasjon i kapasitetsutnyttelsen
- Prioritere psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling
- Bedre kvalitet og pasientsikkerhet

Aktiviteten i denne delen, del II; Rapporteringer, beskriver leveranser og arbeid som svarer ut oppdragsdokumentets overordnede mål, i tillegg til foretakets verdier og visjon omtalt i punkt 1.

3.2 Styringsbudskap fra de regionale helseforetakene for 2021

Dette punktet oppsummerer foretakets aktivitet i henhold til *Oppdragsdokument 2021 og tertialrapportering for 2021*.

a) Styring og oppfølging av felleseide helseforetak

Som et ledd i egenkontrollen har Sykehusbygg HF sitt styre besluttet å gjøre en årlig gjennomgang av styrende dokumenter for foretaket. Første gjennomgang av disse dokumentene ble gjort våren 2021, med en oppdatert gjennomgang i november 2021. Det vises til omtalen i punkt 1.4 for en gjennomgang av samlet status.

b) Innsyn og internrevisjon

Styret initierte ingen interne revisjoner av Sykehusbygg HF sine prosesser, rutiner eller andre aktiviteter i 2021. Det gjennomføres imidlertid et kontinuerlig monitoreringsarbeid for å ivareta at prosesser, rutiner og retningslinjer har den kvalitet og etterlevelse som styringssystemet foreskriver. Virksomheten er sertifisert etter ISO 14001-standarden (miljøledelse), og har gjennomgått og godkjent revisjon også for 2021.

c) Medvirkning fra konserntillitsvalgte og konsernverneombudene

Medvirkning fra tillitsvalgte og verneombud er nærmere beskrevet i punkt 1.5

d) Brukermedvirkning

Involvering av ansatte i øvrige helseforetak foregår primært ved at de får en aktiv rolle i et prosjekt, eller at de medvirker i én eller flere prosesser i prosjektet. Medvirkning, som omtales som bruker- og ansattmedvirkning, har størst omfang i byggeprosjektene, men skjer også i forbindelse med arbeid med fellesoppgaver. Arbeidet er i hovedsak knyttet til konseptfase, forprosjektering,

detaljprosjektering og overtakelse. I tillegg er det i evalueringsprosessene som gjøres, etablert et opplegg for god medvirkning både fra ansatte og brukere.

e) Synliggjøring av totale kostnader ved deltakelse i prosjekter og prosesser

Sykehusbygg HF er en prosjektorganisasjon med en portefølje av prosjekter, primært byggeprosjekter, men også fellesoppgaver. Sykehusbygg HF sin prosjektaktivitet involverer i ulike faser ansatte i helseforetakene.

Ved fremlegg av planer og prosjektbeskrivelser skal kostnader ved bruk av helseforetakenes ansatte i prosjektene Sykehusbygg HF leder, synliggjøres i beslutningsunderlag for prosjektene på lik linje med bruk av eksterne konsulenter. Bruk av personalressurser i andre helseforetak og eventuelt frikjøp hvor kostnad bæres av foretaket, skal avtales med arbeidsgiver i det enkelte tilfelle. Dette er i tråd med Sykehusbygg HF sitt styringssystem.

f) Informasjonssikkerhet og personvern

Sykehusbygg HF sitt styringssystem for informasjonssikkerhet er en integrert del av virksomhetens styringssystem. Systemet er bygget på ISO 27001 og Nasjonal sikkerhetsmyndighets grunnprinsipper for IKT- sikkerhet. Herunder prinsipper for klassifisering av informasjon og risikohåndtering.

I 2021 har foretaket iverksatt flere tiltak og økt informasjonssikkerheten gjennom etablering av ny *skybasert* infrastruktur. Dette har muliggjort to-faktorautentisering, bedre overvåking av skadevare og bedre styring og kontroll av informasjon.

Sykehusbygg HF jobber aktivt med informasjonssikkerhet i egen organisasjon og i prosjektprosessene. Foretaket vedlikeholder og reviderer prosjektporteføljen i henhold til internt utarbeidet veileder for informasjonssikkerhet i prosjekter.

Sykehusbygg HF har eget personvernombud som er meldt inn til Datatilsynet. Det ligger en rollebeskrivelse i tilknytning til personvernombudsrollen, og ressursen er i 2021 brukt til sparring og vurderinger i enkeltsaker som i all hovedsak ligger i grensefeltet mellom personvern og informasjonssikkerhet.

g) Økonomisk langtidsplan og synliggjøring av gevinster

Sykehusbygg HF har gitt sine innspill til forventninger om økonomisk utvikling gjennom økonomisk langtidsplan (ØLP) for perioden 2022-2025. ØLP ble utarbeidet i februar og mars 2021. Planen beskriver en forventning om fortsatt vekst i oppdragsmengde for prosjektleveranser i ØLP- perioden, med en estimert topp i aktiviteten i 2024.

Foretakets forventninger avhenger av aktiviteten som planlegges i det enkelte HF og RHF, og av at prosjektene når opp i prioriteringen og får finansiering. For å kunne estimere behovet i eget foretak på et tidlig tidspunkt, har Sykehusbygg HF løpende kontakt med øvrige HF og RHF.

Sykehusbygg HF er avhengig av størst mulig forutsigbarhet i planene og vedtakene som gjøres hos våre kunder i HF og RHF. Utsettelse eller stopp i store prosjekter med mange involverte ressurser fra Sykehusbygg HF, vil kunne medføre avvik i foretakets ØLP.

Foretakets tilskuddsramme til fellesoppgaver er nedjustert de siste årene og står i 2021 for ca. 8% av inntektene, tilsvarende utgjorde disse inntektene i 2019 ca. 13% av totale inntekter. I takt med voksende prosjektportefølje, er foretaket i stand til å gjennomføre større deler av kunnskapsbyggingen og standardiseringsarbeidet som et ledd i pågående prosjektgjennomføring.

h) Beredskap og sikkerhet

Sykehusbygg HF har en egen beredskapsplan for virksomheten. Smitteverntiltak ble innført i henhold til de til enhver tid gjeldende retningslinjene fra myndighetene.

Alle utbyggingsprosjekter har en egen beredskapsplan som skal ivareta alle typer krisehendelser på byggeplass. Planverket øves regelmessig.

I 2021 ble det gjennomført en kontroll av blant annet byggeprosjektenes beredskapsplanverk og hvordan sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA) følges opp. Kontrollen viste at byggeprosjektene har gode rutiner, og følger planverket for beredskap godt. Det ble avdekket enkelte forhold til forbedring som følges opp i prosjektene.

Smittevern har blitt en viktig del av HMS-oppfølgingen på byggeplassene, og kontrolleres blant annet i vernerunder som gjennomføres hver 14.dag. Erfaringer fra smittevernarbeidet deles mellom byggeprosjektene i månedlige HMS-faggruppemøter for å sikre at erfaringer og beste praksis blir delt med andre prosjekter.

Sykehusbygg HF har oppdatert styringssystemet for å hensynta strengere krav fra Arbeidstilsynet når det gjelder byggherrens oppfølging av sikkerhet, helse og arbeidsmiljø på byggeplass (Byggherreforskriften).

Sykehusbygg HF har i samarbeid med de regionale helseforetakene utarbeidet en *Veileder for fysisk sikring av bygg og infrastruktur*. Les mer om denne i *punkt 2.1, - Ny veileder*.

Videre har Sykehusbygg HF inngått en samarbeidsavtale med politiet for å forebygge kriminalitet på byggeplass (herunder arbeidslivskriminalitet) i prosjektet Nytt Sykehus Drammen. Samarbeidet betyr synlig politi på og rundt byggeplassen på Brakerøya i Drammen, og utveksling av informasjon om uønskede forhold og identifisert risiko.

Ved kontorlokasjonene til Sykehusbygg HF, og på byggeplassene hvor foretaket er representert, er det til enhver tid fulgt myndighetenes retningslinjer for å ivareta ansattes sikkerhet. Se punkt 2.1.

3.3 Virksomhetsspesifikke oppdrag til Sykehusbygg HF for 2021

Dette punktet oppsummerer foretakets aktivitet i henhold til oppdragsdokument 2021 og tertialrapportering for 2021. Oppdragsdokumentets bestillinger gjengis i egen tekstboks for det enkelte punkt.

i) Utredning om verdibevarende vedlikehold og internhusleieordning

I oppdragsdokumentet står det;

De regionale helseforetakene arbeider under ledelse av Helse Vest RHF med å legge til rette for en felles husleieordning for å sikre arealoptimalisering og verdibevaring, herunder utarbeide en veileder for felles prinsipper for ordningen. Det skal også gjøres en vurdering av om det bør fastsettes et felles mål for tilstandsgraden av bygningsmassen, og hva dette eventuelt bør være. Sykehusbygg HF skal fortsatt delta i dette arbeidet.

Utredningen om verdibevarende vedlikehold og internhusleieordning fortsatte i 2021. Arbeidet ble sluttført første halvår under ledelse av Sykehusbygg HF, på vegne av Helse Vest RHF (fra slutten av 2020). For ytterligere rapportering vises det til Helse Vest RHF.

J) Kunnskapsbygging og erfaringsoverføring

I oppdragsdokumentet står det;

De regionale helseforetakene er opptatt av at det skjer en systematisk kunnskapsbygging og erfaringsoverføring hvor hovedkilden er byggeprosjektene Sykehusbygg HF er involvert i. Med dette som utgangspunkt skal Sykehusbygg beskrive en metodikk for hvordan arbeidet med systematisk kunnskapsbygging og erfaringsoverføring skal skje. Det er særlig viktig å tydeliggjøre byggeprosjektene rolle og ansvar for kunnskapsbygging og erfaringsoverføring, og hvordan sentrale stabsressurser skal understøtte prosjektene i dette arbeidet. Sluttrapport med forslag til metodikk oversendes de regionale helseforetakene innen 30.6.2021. Sykehusbygg HF skal avvente arbeidet med nye utviklingsprosjekter, konseptutredninger og veiledere til de regionale helseforetakene som eiere har tatt stilling til hvordan det skal arbeides med kunnskapsbygging og erfaringsoverføring. Eventuell videreføring av prosjekter som er påbegynt skal avklares med de regionale helseforetakene.

Arbeidet med denne oppgaven ble gjennomført i tett dialog med foretakets styre og eiere. Herunder ble det gjennomført dialogmøter med hver av de fire administrerende direktørene for RHF-ene for å lytte av forventninger og behov. Samtalene gav et godt grunnlag for videre diskusjon og bearbeiding, også internt i foretaket.

Eierne har høye forventninger til Sykehusbygg HF som kunnskapsforetak. Eierne fremstår samstemte i at fokus skal være på dynamisk kunnskaps- og erfaringsdeling med utgangspunkt i valgte løsninger og gjennomførte prosjekter, evalueringer og prosesser. Behovet og ønsket om at det skal finnes standarder og veiledere gjelder også fremover, men eierne forventer et forsterket fokus på deling og tilgjengeliggjøring av løsningsvalg som utvikles i prosjektene.

Det er også ønskelig at Sykehusbygg HF skal være kunnskapsbanken for helseforetakene og at kunnskapen og erfaringen skal deles når den oppstår, og gjøres lett tilgjengelig i digitalt, søkbart format.

Som en del av oppdraget er det utarbeidet en konseptskisse for en kunnskapsbank med nærmere beskrivelse av muligheter for videre arbeid med å realisere forventningene som er til Sykehusbygg HF som kunnskapsforetak.

Rapporten som dokumenterer leveransen, *Kunnskapsbygging og erfaringsoverføring, Sykehusbygg HF* ble oversendt eierne i september. Saken er senere sluttbehandlet og konkludert hos eierne, og det forventes føringer om videre oppfølging av arbeidet i oppdragsdokumentet for 2022.

K) Samordning og bruk av framskrivinger

I oppdragsdokumentet står det;

De regionale helseforetakene skal videreføre sitt arbeid med samordning og bruk av framskrivinger, og skal i tråd med oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet etablere ett felles fagnettverk/kompetansemiljø som utvikler og forvalter framskrivingsmodellene. Helse Sør-Øst leder arbeidet med utvikling av dette, og Sykehusbygg HF skal bidra i arbeidet. I forbindelse med utarbeidelse av utviklingsplaner skal Sykehusbygg HF levere framskrivinger etter bestilling fra helseforetak og regionale helseforetak.

Framskrivingsmodellen for psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling (PHV og TSB) ble ferdigstilt i 2021. I forbindelse med utarbeidelse av ny modell for somatiske helsetjenester har det vært noen planleggingsmøter, men utviklingsarbeidet er forsinket. Sykehusbygg HF er involvert med representanter i prosjektgruppe og analysegruppe. Planen videre er at det skal utarbeides nye kriterier for somatikk i regi av RHF-ene. Dette arbeidet ledes av Helse Sør-Øst RHF, og Sykehusbygg HF deltar i arbeidet.

Sykehusbygg HF har levert framskrivinger i forbindelse med utviklingsplanarbeidet til Helse Midt-Norge RHF og Sørlandet sykehus HF i 2021.

3.4 Aktivitet i 2021

Aktiviteten i Sykehusbygg HF styres av det årlige oppdragsdokumentet fra foretakets eiere, og bestillinger fra RHF eller HF til oppgaver, rådgivning eller prosjektgjennomføring. I vedlegg 1 følger en oversikt over porteføljen av utbyggingsoppdrag og rådgivningsoppdrag Sykehusbygg HF har hatt i 2021 på vegne av RHF-ene og HF-ene. Fellesoppgaveprosjektene er oppsummert i vedlegg 2 der det kommer frem hvilke utviklingsprosjekt, driftsoppgaver og administrative oppgaver foretaket har hatt i 2021.

3.5 Økonomiske krav og rammer

Sykehusbygg HF har to finansieringskilder;

1. inntekter fra timesalg i byggeprosjekter og rådgivningsoppdrag
2. inntekt fra eierne som rammetilskudd

Rammetilskuddet er todelt. Den ene delen skal dekke kostnader med spesifikke tjenester for foretaksadministrasjon Den andre delen gjelder finansiering av fellesoppgavene som eierne har prioritert å være oppdragsgiver for. Fellesoppgavene håndteres i praksis også som timesalg som avregnes mot tilskuddsrammen.

Sykehusbygg HF styrer mot et økonomisk resultat i balanse. Timeprisene som benyttes i prosjekter og i rådgivningsoppdrag er derfor utarbeidet basert på selvkost, der timepris dekker direkte kostnader, andel av administrative kostnader og foretakets felleskostnader.

Foreløpig regnskap for 2021 viser et overskudd på 1,3 millioner kroner før endelig avstemming og årsoppgjørdisposisjoner. Foreløpig resultatregnskap for 2021 er vist i vedlegg 3.

Kostnadene til foretaksdrift for 2021 er påvirket av koronapandemien, med lave reisekostnader og lavere personalkostnader generelt. Kostnadene til pensjon ble derimot vesentlig høyere enn forventet, da reguleringspremien for 2021 ble vesentlig høyere enn prognostisert fra KLP.

For 2021 har foretaket disponert 20,3 millioner kroner av den tildelte tilskuddsrammen til fellesoppgaver på 24,6 millioner kroner. Den noe lavere aktiviteten, henger sammen med at enkelte utviklingsoppgaver ble stilt i bero i påvente av arbeidet med å klargjøre Sykehusbygg HF sin framtidige rolle som kunnskapsbygger. Det vises til egen omtale av oppdrag 3J, over.

Økonomisk langtidsplan ble levert i april 2021. Sykehusbygg HF viser til omtale av denne under punkt 3.2. Foretaket fører fortløpende regnskap i henhold til gjeldende regelverk.

Foreløpig regnskap for 2021 ble rapportert den 14. januar 2022. Endelig godkjent regnskap med årlig melding for 2021 vil bli rapportert innenfor fristen 25. februar 2022.

Del III: Vedlegg

Vedlegg 1 – Prosjektportefølje

Prosjekt	Fase	Rolle i prosjekt	Status
Helse Sørøst			
Nytt sykehus Drammen	Bygging	Prosjektledelse	Pågående
Nytt klinikk- og protonbygg, Radiumhospitalet	Bygging	Prosjektledelse	Pågående
Nytt bygg for regional sikkerhetsavdeling	Forprosjekt	Prosjektledelse	Pågående
Nytt sykehus Aker	Forprosjekt	Prosjektledelse	Pågående
Nye Rikshospitalet	Forprosjekt	Prosjektledelse	Pågående
Livsvitenskapsbygget	Bygging	Rådgiver utstyr	Pågående
Lukke tilsynsavvik, Lånepakke Ullevål Sykehus		Rådgiving	Pågående
Nybygg psykisk helse, Kristiansand (NPK)	Bygging	Prosjektledelse	Pågående
USS - Utbygging somatikk Skien	Forprosjekt	Prosjektledelse	Pågående
Akershus universitetssykehus HF, nybygg psykisk helsevern	Forprosjekt	Prosjektledelse	Pågående
Akershus universitetssykehus HF, somatikk, stråleterapi	Konseptfase	Prosjektledelse	Pågående
Nytt akuttbbygg Sørlandet sykehus HF, Kristiansand	Konseptfase	Prosjektledelse	Pågående
Videreutvikling Sykehuset Innlandet HF	Konseptfase	Prosjektledelse	Pågående
Diverse bistand HSØ, div HF (avhenging, BIM, fremskriving, div rådgiving)		Rådgiving	Pågående
Helse Vest			
Stavanger Universitetsjukehus	Bygging	Prosjektledelse	Pågående
Førde Sykehus		Rådgiving	Pågående
Helse Midt			
Sjukehuset Nordmøre og Romsdal (SNR)	Bygging	Prosjektledelse	Pågående
Nytt sikkerhetsbygg St. Olavs Hospital HF		Prosjektledelse	Levert 2021
Sentral forsyningsstruktur Helse Midt-Norge		Rådgiving	Pågående
Sentralt éndoseanlegg og nytt sykehusapotek,		Rådgiving	Pågående
Senter for Psykisk helse, St. Olavs hospital HF	Konseptfase	Prosjektledelse	Pågående
Akuttmottak, operasjon, intensiv Ålesund	Forprosjekt	Prosjektledelse	Pågående
Kartlegging funksjonell egnethet, Helse Nord-Trøndelag		Rådgiving	Pågående
Kombinasjonsbygg Namsos			Avventer
Helse Nord			
Nye Hammerfest Sykehus	Bygging	Prosjektledelse	Pågående
Nye UNN Narvik	Bygging	Prosjektledelse	Pågående
Helgelandsykehuset HF	Konseptfase	Prosjektledelse	Pågående
NLSH Rønvik			Avsluttet
Psykisk helsevern og rus, UNN Tromsø	Konseptfase	Prosjektledelse	Pågående
Nasjonale prosjekter			
Nye redningshelikopter, NAW SARH, landingsplass	Rev. forprosjekt, Ullevål sykehus	Rådgiving	Pågående
	Detaljprosjektering, Rikshospitalet	Rådgiving	Pågående

Vedlegg 2 – Fellesoppgaver 2021

Utviklingsprosjekter	Leveranse år
Framskrivning og dimensjonering	2022
Erfaringsdatabase	2021
BIM, ferdigstilling BIM strategi	2021
Strategisk eiendom- og byggutvikling	2021
Driftsoppgaver	
Framskrivning	NA
Veiledere	NA
Klassifikasjonssystemet	NA
Kulturminnevern	NA
Standardromkatalogen	N/A
Evalueringsmetodikk	NA
Konseptprogram	NA
Administrative oppgaver	
Kurs og konferanser	NA
Kunnskapsformidling og -deling, kunnskapsbasen	N/A
Nettverk	NA
Myndighetskontakt og høringer	NA
Annet	NA

Vedlegg 3 – Foreløpig regnskap 2021

Resultatregnskap for 2021 SYKEHUSBYGG HF

	2021	2020
Salgsinntekter	272 457 153	230 730 077
Tilskudd	39 404 427	36 298 207
Sum driftsinntekter	311 861 580	267 028 285
Fremmedytelser	72 646 332	59 594 612
Lønnskostnader	205 644 866	175 873 354
Avskrivning driftsmidler	884 766	992 676
Annen driftskostnad	31 556 655	30 846 898
Sum driftskostnader	310 732 619	267 307 540
Driftsresultat	1 128 961	(279 255)
Renteinntekt fra foretak i samme konsern	1	0
Renteinntekter	244 988	314 533
Annen finansinntekt	573	1 880
Sum finansinntekter	245 561	316 413
Rentekostnader	7 230	32 448
Annen finanskostnad	1 510	4 709
Sum finanskostnader	8 740	37 158
Finansresultat	236 821	279 255
Ordinært resultat før skattekostnad	1 365 782	0
Ordinært resultat	1 365 782	0
Årsresultat	1 365 782	0
Overføringer		
Annen egenkapital	1 365 782	0
Sum	1 365 782	0